

MiNa-Raad

Briefadvies van 18 december 2003

**over de uitbreiding van het werkingsgebied van
het Regionaal Landschap Meetjesland**

Aan de heer Ludo Sannen
Vlaams minister van
Leefmilieu, Landbouw en
Ontwikkelingssamenwerking
E. Jacqmainlaan 20
1000 BRUSSEL

Datum: 18 december 2003
Ref.: 03.03.01/L6/2003/976
Betreft: Advies over de uitbreiding van de perimeter van het Regionaal Landschap Meetjesland

Mijnheer de minister,

Op 18 november 2003 ontving de MiNa-Raad van de afdeling Natuur van AMINAL de adviesvraag over de uitbreiding van het Regionaal Landschap Meetjesland. Het betreft hier de uitbreiding van het werkingsgebied met de gemeenten Nevele, Knesselare, Zomergem, Lovendegem en Waarschoot. Men voorzag een adviestermijn van twee maanden. Met voorliggend advies goedgekeurd op de Raadszitting van 18 december 2003 komt de Raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn.

De Raad bracht reeds drie maal advies uit over de uitbreiding van het werkingsgebied van een definitief erkend regionaal landschap.¹ De vraag naar uitbreiding was telkens beperkt tot de toevoeging van één gemeente. De Raad adviseerde in deze adviezen positief maar betreunde het gebrek aan een visie over de potentiële gebiedsdekking van de regionale landschappen. De Raad vroeg dat de Vlaamse regering zich zou beraden over de gebieden waar bij voorkeur regionale landschappen dienen worden ingezet. Het uitvoeringsbesluit formuleert criteria over het werkingsgebied van regionale landschappen. Deze criteria zijn evenwel nog niet vertaald naar concrete gebieden in Vlaanderen. Centrale aandachtspunt is de vraag in hoeverre regionale landschappen gans het buitengebied van Vlaanderen kunnen gaan bedekken. Of dient op basis van landschappelijke waarden, natuurwaarden én financiële overwegingen regionale landschappen te worden beperkt tot een selectief aantal gebieden?

De Raad heeft hieromtrent in het verleden duidelijk gepleit om vanuit het oogpunt van het natuurbeleid te komen tot een beperkt aantal regionale landschappen, die een kwalitatieve meerwaarde betekenen voor de natuur en voor het draagvlak van

¹ Advies van 24 januari 2002 over de uitbreiding van de perimeter van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen. MiNa-Raad. 2002|05. Advies van 26 juni 2002 over de uitbreiding van het Regionaal Landschap Haspengouw met de gemeente Voeren. MiNa-Raad. 2002|36 Advies van 11 september 2003 over de aanvraag tot uitbreiding van het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels met de gemeente Zonnebeke. MiNa-Raad. 2003|40

natuurbehoud. Het overheidsgeld dat bestemd is voor dit onderdeel van het natuurbeleid kan aldus op de meest optimale wijze ingezet worden, onverminderd het overige beleid dat de Regering voert ter bevordering van het natuurbehoud.²

De voorliggende vraag tot uitbreiding van het RL Meetjesland betekent een gevoelige uitbreiding van het werkingsgebied. Het RL Meetjesland bestrijkt momenteel de gemeenten Assenede, Eeklo, Kaprijke, Maldegem en Sint-Laureins. Het voorstel bestaat er in het werkingsgebied uit te breiden met zes zuidelijke gemeenten: Knesselare, Waarschoot, Zomergem, Lovendegem, Nevele en Aalter. De uitbreiding met de gemeente Aalter is nog onduidelijk, aangezien de gemeente Aalter hieromtrent nog geen beslissing heeft genomen.

Het werkingsgebied van het uitgebreide RL Meetjesland valt volledig samen met het werkingsgebied van het Streekplatform Meetjesland. Ook Leader+ bestrijkt grotendeels het werkingsgebied van het RL Meetjesland, met uitzondering van de gemeenten Eeklo, Waarschoot en Lovendegem die niet opgenomen zijn in Leader+.

Door de uitbreiding neemt het werkingsgebied van het RL Meetjesland toe van 31.998 ha naar 57.123 ha (48.932 ha zonder de gemeente Aalter). De uitbreiding heeft belangrijke financiële implicaties aangezien artikel 8 van het uitvoeringsbesluit voorziet in een verhoging van de subsidie (vanuit de middelen voor natuur) met 1.250.000 Bef indien het werkingsgebied van het Regionaal Landschap meer dan 45.000 ha bedraagt.

De Raad bracht reeds viermaal een kritisch advies uit over de werking van het RL Meetjesland.³ In zijn advies van 1 maart 2001 adviseerde de Raad negatief over de aanvraag tot definitieve erkenning van het RL Meetjesland. De Raad wees hierbij specifiek op de niet conforme samenstelling van de Raad van Bestuur en van de Algemene Vergadering. Wel stelt de Raad vast dat de Vlaamse Minister voor Leefmilieu goedkeuring heeft verleend aan deze uitzonderingssituatie. Ook in zijn advies van 5 juli 2001 over de werking van de regionale landschappen kwam de Raad tot het besluit dat het RL Meetjesland in essentie de verankering aanvecht van het regionaal landschap als instrument van het natuurbeleid. Deze vraag naar verdere versterking van de aandacht voor het natuurbehoud werd nogmaals herhaald in het advies over de werking van het RL Meetjesland voor het jaar 2001. Gezien de kritische adviezen voor de werkingsjaren 1999, 2000 en 2001 en gezien het feit dat het RL Meetjesland ook voor het werkingsjaar 2002 geen rekening heeft gehouden met voorgaande bemerkingen om zijn werking aan te passen aan de bepalingen van

² cf. Advies van 24 januari 2002.

³ Briefadvies van 1 maart 2001 betreffende de aanvraag tot definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Meetjesland. MiNa-Raad. 2001|10. Advies van 5 juli 2001 over de regionale landschappen. MiNa-Raad. 2001|24. Advies van 4 juli 2002 over de werkingsverslagen 2001 van de acht erkende regionale landschappen. MiNa-Raad. 2002|30. Advies van 3 juli 2003 over de werkingsverslagen 2002 van de negen erkende regionale landschappen. MiNa-Raad. 2003|37.

het besluit inzake regionale landschappen adviseerde de Raad ook negatief wat betreft de werking van het RL Meetjesland voor 2002.

Ook bij voorliggend dossier betreffende de uitbreiding van het RL Meetjesland stelt de Raad vast dat het RL Meetjesland niet ingaat op de vraag naar een sterkere verankering van de organisatie en de werking van het regionaal landschap binnen de krijtlijnen van het natuurdecreet en zijn uitvoeringsbesluit. Het uitbreidingsdossier van het RL Meetjesland weerlegt uitdrukkelijk de evaluatie van de MiNA-Raad: *“De Raad van Bestuur van de vzw RL Meetjesland is het niet eens met de methode van evalueren. Er is conform de geest van he uitvoeringsbesluit gewerkt en zowel proces- als productresultaten zijn neergezet”*.

Op basis van het ingediend dossier stelt de Raad concreet vast dat het RL Meetjesland tegen 2007, bij ingang van een tweede mogelijke erkenningsperiode van zes jaar, de samenstelling van de Raad van Bestuur wenst aan te passen. Het dossier stelt hieromtrent: “Om symbolisch de natuurbeweging te erkennen is het geen probleem dat er twee of drie vertegenwoordigers zijn voor hen.”... “Indien het uitvoeringsbesluit niet wordt gewijzigd zal de vzw Regionaal Landschap Meetjesland zich schikken naar artikel 4 van het uitvoeringsbesluit. Dit artikel laat immers geen interpretatieruimte toe inzake de verhoudingen.”

Niettemin stelt de Raad vast dat in de Raad van Bestuur van het RL Meetjesland tegen 2007 17% van de stemgerechtigde leden voorzien wordt voor de natuur en milieubeweging.⁴ Volgens de Raad beantwoordt dit niet aan artikel 4 van het uitvoeringsbesluit dat bepaalt dat de Raad van Bestuur voor minstens één derde moet bestaan uit leden van milieu- en natuurverenigingen.

Tot 2007 wenst het RL Meetjesland gebruik te maken van de uitzonderingsregeling zoals voorzien in artikel 9 van het besluit inzake regionale landschappen. Dit betekent dat slechts drie van de 19 stemgerechtigde leden in de Raad van Bestuur van het uitgebreide RL Meetjesland worden voorbehouden voor milieu- en natuurverenigingen.

De vraag van de Raad om in de toekomst het accent in veel grotere mate op het natuurbehoud te leggen wordt ook niet beantwoord in het jaarprogramma van het RL Meetjesland voor 2004. Zo stelt de Raad vast dat het jaarprogramma te sterk focust op strategische aspecten voor andere beleidsdomeinen. In het ontwerp van jaarprogramma voor 2004 staat onder meer dat het RL Meetjesland in 2004 *“zal optreden als een regionaal overlegplatform inzake de ontwikkeling van een Masterplan Cultuurlandschap Meetjesland, ... meehelpen aan de opmaak van een plattelandsvisie Meetjesland, ... meehelpen aan een landbouwvisie voor het Meetjesland, ...”*

⁴ Regionaal Landschap Meetjesland vzw. Formele aanvraag tot erkenning van de zuidelijke gemeenten als Regionaal Landschap Meetjesland, pag. 11.

Gezien bovenstaande bemerkingen adviseert de Raad negatief omtrent de vraag tot aanzienlijke uitbreiding van het RL Meetjesland met de zes zuidelijke gemeenten, zolang zij gebruik maken van de hierboven geschetste afwijkingsregel. De vertegenwoordiger van de Hoge Jachtraad sluit zich niet aan bij dit advies en wijst er op dat de samenstelling van de Raad van Bestuur conform is met het uitvoeringsbesluit.

Met de meeste hoogachting,

Prof. dr. R. Verheyen
Voorzitter

Kopie voor informatie aan de heer Koen De Smet, afdelingshoofd Natuur